

PĚT RAD aneb Jaké sankce lze uložit v přestupkovém řízení

SERIAL DENÍKU PŘÁVNÍ PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Přestupkem je rozuměno zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno zákonem o přestupcích. V přestupkovém řízení se tedy projednávají ta protiprávní jednání, jejichž společenská nebezpečnost je nižší než v případě trestných činů a zároveň se nejedná o jiné správní delikty. Přestupkový zákon upravuje čtyři druhy možných sankcí, které lze v přestupkovém řízení uložit, a to napomenutí, pokutu, zákaz činnosti a propadnutí věci.

Rada první

Nejméně závažné přestupky jsou vyřešeny napome-

nutím.

Spáchaný přestupek se posuzuje s ohledem na jeho závažnost, následky, okolnosti, za kterých byl spáchan, k míře zavinění, pohnutky a rovněž se přihlíží k osobě pachatele. Jestliže se to jeví v daném případě dostacující, správní orgán pachatele pouze napomené a tím je celý spáchaný přestupek uzavřen. Výjimečně lze vedle napomenutí pachatele uložit i trest propadnutí věci nebo zákaz činnosti. Spolu s napomenutím však nelze pachateli uložit současně pokutu, neboť by tak byl porušen smysl napomenutí. Napomenutí se využívá hojně například v případě sousedských roztržek, lehkého výtržnictví, apod.

Rada druhá

Nejčastější sankcí v přestupkovém řízení bývá pokuta nebo zákaz činnosti.

V zásadě lze v přestupkovém řízení uložit pokutu maximálně do výše 1000 Kč, jestliže zákon nestanoví pro jednotlivé přestupky jinou výši pokuty. Toto ustanovení lze ovšem použít na minimum spáchaných přestupků, neboť zákon o přestupcích skutečně

umožňuje udělovat podstatně vyšší pokuty téměř u všech protiprávních jednání, které označuje za přestupek. Zákaz činnosti lze v přestupkovém řízení uložit nejdéle na dva roky. Do doby zákazu činnosti se započítává doba, po kterou pachatel na základě opatření správního orgánu učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem nesměl již tuto činnost vykonávat. Od výkonu zbytku zákazu činnosti lze po uplynutí poloviny doby výkonu této sankce upustit, jestliže pachatel přestupku způsobem svého života prokazal, že její další výkon není potřebný. Zákaz činnosti se ukládá nejčastěji na úseku dopravních přestupků.

Rada třetí

Správní orgán rozhodující o přestupku může uložit pachateli také ochranné opatření.

Mezi ochranné opatření patří omezující opatření a zabránění věci. Omezující opatření spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa a místnosti, v nichž se podávají alkoholické nápoje nebo se konají veřejné tělovýchovné, sportovní nebo kulturní podniky. Lze je uložit pa-

chateli přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii, přestupku proti veřejnému pořádku a přestupku proti občanskému soužití. Omezující opatření musí být vždy přiměřené povaze a závažnosti spáchaného přestupku; lze je uložit jen spolu se sankcí a nejdéle na dobu jednoho roku. Nebyla-li uložena sankce propadnutí věci, lze rozhodnout, že se taková věc zabírá, jestliže náleží pachateli, kterého nelze za přestupek stíhat, nebo nenáleží pachateli přestupku nebo mu nenáleží zcela, a jestliže to vyžaduje bezpečnost osob nebo majetku anebo jiný obecný zájem.

Rada čtvrtá

Některé druhy přestupků lze projednat ve zkráceném řízení.

Za zkrácené řízení jsou považovány tzv. blokové řízení a příkazní řízení. Přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit. Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.

Není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se

přestupku dopustil a nebyla-li věc vyřízena v blokovém řízení, může správní orgán bez dalšího řízení vydat příkaz o uložení napomenutí nebo pokuty. Příkaz nelze vydat, jestliže obviněný z přestupku je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jeho způsobilost k právním úkonům je omezena. Příkaz má stejné náležitosti jako rozhodnutí o přestupku a oznamuje se vždy písemně. Obviněný z přestupku může proti příkazu podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odpor správnímu orgánu, který příkaz vydal. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán pokračuje v řízení. V blokovém řízení lze uložit pokutu do jednoho tisíce Kč, pokud zákon nepřipouští uložit v takovém řízení pokutu vyšší, a v příkazním řízení do čtyř tisíc Kč.

Rada pátá

Možnost projednání přestupku správním orgánem je časově omezená.

Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchaní jeden rok. Do běhu lhůty se však nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení. Vzhledem k

množství taktó „promlčených přestupků“ je uvážováno o změně právní úpravy, která by tuto dobu prodloužila a pachatele přestupků by se tak nevyhnuli sankci. Přestupek nelze také projednat, popřípadě uloženou sankcí nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů: Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád; Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka - www.pravnlinka.cz.

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.

NEPŘEHLEDNĚTE:

Příští téma: Víte, jaké sexuální aktivity vás mohou přivést za mříže?